

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6-25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. — Pošt. ček. pol. štev. 11.806.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 1000 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 15% dražji. — Popust od 5—50%.

Boji i zmaga francuskih katoličanov.

Strastni boj je bio napovedani katoličanskoj cerkvi l. 1877. z rečami: „Naš sovražnik je klerikalizam“. Naslednja leta je vlada vzela katoličanskim visikim šolam naslov univerz i pravico podeljavati akademске časti. Razpustila je vse Jezuitske šole i vse verske kongregacije. Namesto veronauka so včili po šolaj *državni nauk* od jakosti. Gda je bio prosvetni minister Combes se je uknilo 14 jezero redovniških šol. Te je izdao odredbo, da se mora iz vseh šol i vseh sodnih hiš križ odpraviti. Kak bi se šče boj proti katoličanstvi bole razširo je povedao Briand, gda je predgao ljudskim vučitelom: „Prišeo je čas, je pravo, da strgamo iz src francoske dece staro katoličansko vero, štera je svoj namen dopunila, i postavimo na njeno mesto posvet svobodomiselnosti. Čas je, da se oprostimo katoličanske miselnosti, Jezusa Kristusa smo izgnali iz vojaške armade, šol, špitalov, sirotišnic, sodišč, zdaj šče ga pa moremo izgnati sploh iz države“. Že duže časa se je vršo boj liberalcov, šteri so zahtevali, naj se loči Cerkev od države. Večina poslancov je to odklonila. A državni predsednik Loubet je proti določbam sv. Stolice obiskao izobčenoga italijanskoga krala v Rimi, čemi je pa Vatikan jako bio nasproti. Zavolo toga so se pretrgnole vse politične zveze med francuskov vladov i Vatikanom. Cerkev se je nato ločila od države. Jako težki so bili vdarci duhovnikov, ali vseglh neso obupali. Katoličanska zavest vernikov ne je henjala. L. 1908. se je začnola znova prebūdjavati. I dnes? Dnes je znova dovoljeno na francuskom cerkveno bogoslužje, dovoljene so znova kongregacije i redovniki so se povrnoli nazaj v svoje samostane. Vse premoženje, štero jim je vlada vzela, njim je zdaj povrnola. Da sta država pa Cerkev pomirjenivi se vidi, ka sta l. 1929. ob priliki proslave Device Orleanske predsedūvala svečanosti predsednik Francuske države i papov poslanec.

Dostim, šteri so prle v vladi nasprotūvali katoličanstvi, so se zdaj oči odprle. Vlada je začnola ustanavlati verska središča okoli Pariza. Katoličanstvo si je pridobilo nazaj vse vernike ne samo kmete i delavce, nego tudi ostalo gospodo, najbolje izobraženo. Vūpajmo, da se šče pokristjanijo ostali, šterim so se šče nej oči odprle. I Francozi jako delajo na to. Bog pa bo dao zmago ob vūri, štero je On sam določo. — To bo njegova zmaga, ar ne iščejo Francozi zmage sebi, liki Bogi. Iz tistih 20 cerkev, štere se zdaj povajo v predmestjih Pariza za komuniste, ki so postali pa še bodo Kristušovi prijatelje, bo zasijala velika zmaga katoličanske Matere-cerkve.

Dr. Matija Slavič, novi rektor naše slovenske univerze. Pred kratkim je bio izvoleni na ljubljanskoj univerzi novi rektor za dobo dve let i to, nam dobro poznani prvoboriteo za osvobojenje Slovenske krajine, univerzitetni profesor na teološkoj fakulteti dr. Slavič. Što v našoj krajini ne pozna toga velkoga moža, bar po imeni? On je, ki se je borio na pariškoj mirovnoj konferenci, da se naj Slovenska krajina priklūči k mladoj Jugoslaviji. On je tisti, ki je vide dragocen zaklad, šteromi preti pogūba, če se ne oslobodi od že zeroletnoga tūhinstva. On je tudi tisti, ki je postavla v našoj krajini trden fundament slovenske zavesti in jugoslovanske misli. Zato je naša dužnost, da ob toj priliki iz vsega srca čestitamo našemu dr. Slaviču ob zvolitvi na najvišije mesto, štero lejko kakši vučenjak dosegne.

Kratki glasi.

Cerkvena oblast je prepovedala profesor dr. Šandi v Pragi, da vči verski nauk na vseučilišči. Ar se je profesor ne šteo pokoriti odredbi nadrejene oblasti, je bilo od te bogoslovcom zapovedano, ka če bi dr. Šanda le prišo včit na univerzo, naj ga ne poslušajo nego idejo te včasi v kapelo molit za njegovo povrnjenje. Slobodnozdarske i socialnodemokratske stranke so strašno čemerne za to cerkveno odredbo. Celo napadajo praškoga nadpūšpeka dr. Kašpara, zakaj imenūje civilni zakon za divji zakon. Sovražniki cerkve bi pač radi njej zapovedavali, pozabijo pa, ka so dali cerkev od države ločiti v Češkoj pa njene zapovedi ne spunjavajo, nemajo prava se vmešavati v njene zadeve. Ti sovražniki so tak zdivjali, da sta dva dijaka podobo Sv. Janoša Nepomučenskoga na moltavskom mosti v Pragi poškodūvala i očrbinila. Cerkev je pa na to s tem odgovorila, da se

je dr. Šandi prepretila, ka ga z cerkve izobči, če se ne bo pokorio, Kristušova cerkev je v svojih cerkvenih zadevaj popolnoma slobodna i ne zavisi od niedne druge oblasti, ar je boža ustanova. Bog pa nad vsemi stoji i z vsemi zapovedava.

V Djakovi obhaja več far letos 600 letni svoj obstoj, svetovnoznana stolna cerkev pa 20 letnico.

V Dublini na Irskom ne je prišlo do pogodbe med Angleži i Irci. Angleži so zahtevali, da Irci položijo prisego angleškomi kralji, Irci pa, da Angleži za to vrnejo irskoj republici pokrajino Ulster. Ar niedna stranka ne je štela v zahtevo druge privoliti, so se pogajanja razbila.

Bivši abesinski casar, 34 let star Ligg Jassua, ki so ga zavolo prijateljstva z Nemci zavezniki zaprli, se je preobleko v žensko obleko i je z voze pobegno. V Abesiniji je zato proglašen štatarij.

V Zagrebi so na vulici napadnoli i teško ranili odvjetnika i pisatela dr. Budaka. Celi Zagreb se je zdigno pri bani i zahtevao, da se krivci, ki so Bosanci, ostro pokaštigajo. Pred njim so vmorili dr. Mirana Šuflija, vseučilišnoga profesora v Zagrebi neznani hūdodelci. Za oba vmora je bila v parlamentu jako ostra interpelacija vložena.

Grčka ladja Sappho je vrgla 26 let staroga Manakrovič Jūrja v morje, ar je brez karte skrivoma potūvao z ladjov. Siromak se je edno vūro borio z valovi, dokeč ne so ga rešili čuvarje morskoga svetlinika, ki so to nečloveče djanje grčkoga kapitana opazili i ga oblasti naznanili.

Orel je odneso 4 let staro deklico v občini Istrenamaslen v Norvegiji. Veščarje so 9 vūr iskali orlovo gnezdo i je tudi najšli. Deklica je bila poleg gnezda šče živa i samo malo poškodūvana.

V državi Polskoj je jako žalostno gospodarsko stanje. Da se to stanje ne moge zboljšati, zato se je odločo dozdašnji predsednik vlade Pilsudski, da odstoji.

Na svetovni euharistični kongres v Dublini na Irskom so naši državljani 17. junija odpoūvali iz Zagreba.

Podporno društvo sv. Antona so ustanovili č. g. frančiškani v Čakovci. Vsaki plača 3 Din. mesečno. Članov je že više 300. Vsaki tork se služi za dobrotnike sveta meša, med šterov spevajo tretjeredniki, popoldnevi se pa delijo nabrane podpore siromakom.

V Budapešti 68 jezero lūdi nema si kaj v zobe djati.

Neznani lūdje so v Zagrebi na vulici napadnoli znova poštene Zagrebčane i teško ranili Ulenoviča i Konjevodo.

Ljubljanski velesejem je obiskalo 100 jezero lūdi.

V Rušah poleg Maribora so se znepojili regrutje i je eden z nožom vmoro

Svet reši samo lūbezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

goslara, brezposelnoga delavca. Ka delaš, nesrečen narod! Zakaj vživaš prekmere alkohol?

Teško je zbetežao dr. Seipel, bivši kancler Austrije i voditeo kršćansko socialne stranke.

Volitve na Vogrskom. Začela se je agitacija za volitve na Vogrskom. Ar je gospodarski položaj na Vogrskom vnogo slabiji od našega, bo volilna borba jako huda. Oblast je zato vse potrebno pripravila, da ne pride med strankami do krvi prelevanja.

Prepoved kož i sada. Austrija ne bo dovolila uvažati v svojo državo kože i sad.

Masanares, španjolski delavec, je spluskao bivšega španjolskoga krala i ga šteo vrćti v morje. Francuska sodnija v Marseillei ga je zato obsodila na polletno vozo.

Dva uradnika, Gajšek Franc i Vran Adolf sta zapravila pri podružnici ljubljanske kreditne banke v Kranji en milijon i 117 jezero dinarov. Prvi je obsojen na pet let voze, drugi pa na dveletno.

Imanje španjolskoga krala Alfonza je slobodnozidarska protivrska vlada zaplenila.

Močen potres je bio v državi Meksiko. Mrtvih je 400 ljudi.

Pogodili smo se z Čehoslovaškov gledoč na penez, keliko se sme našega ta i njihovoga k nam spraviti. Kratko pravijo tomi Kliring, to je obračun.

Naši pušpecje so se zglasili po sarajevskom euharističnom kongresi v Beogradu pri min. predsedniki dr. Marinkoviči i spisali svoje ime v dvorno knigo pri krali.

Irski senat je prisego angleškomi krali potrdio.

Trgovska-obrtna-industrijska zbornica je obdržala v Ljubljani svojo plenarno sejo, na šteroj je vzela stališće proti nameravanom zakonim od pobijanja dragoće, proti obstojećem moratoriji za kmečke duge i proti trošarinskom zakonim, šteri trgovcom škodi, gostilničarom pa hasni.

V Washingtoni v Sev. Ameriki se zbirajo velikanske čete bivših bojovnikov, štere šćejo izsiliti od kongresa dužno izplaćilo. Konservativne elemente najbolje strašigibanje takzvane „brigade vojne police.“ V Washingtoni se je že zbralo okoli 30.000 bojovnikov. Vesti pa štere prihajajo od vsej krajov združenih držav, poročajo, da ide proti Washingtoni šće okoli 80.000 bojovnikov. Ar so ti bojovniki po većini brezposelni, napadajo tovarne vlake i si poišćejo na te način hrano. Pa čiravno se zbirajo čete v Washingtoni je vse glij Hoover izjavo, da ne bo dao dovoljenja za izplaćilo.

Materinski den v Trnji.

Vučiteljski zbor v Trnji je priredio tak lepi materinski den dnes tjeden i prireditv ponovo v tork na Alojzijovo, gda je deca pristopila k prvomi svetomi obhajili, da se ga na tom mestu posebi spomenemo. Nastopo je že prvi razred i pokazao kak lepo zna že ta mala deca deklamirati. Potem so prišle tri krasne pesmi i to troglasne, „Triglav“, edna srbohrvatska i edna domaća iz Slov. Krajine. Pesmi so se tak dopadnole občinstvi, da se je „Triglav“ morala ponoviti. Gospod upraviteljo Hvala je dirigirao pesmi.

Za pesmami je prišla dvodejanska igra ljubljanskoga frančiškana O. Chrysostoma: „Vse za mamico.“ Dečica se zbere i nosi dare svojoj dragoj materi na god. En deček i njegova sestrice pa joćeta, ar

njima je mati zbetežala na smrt. Zda ta dečica vgonjava, ka je to smrt. Potem pa tūdi reć, štero je povedao zdravnik, da najmre dnes bo kriza v betegi. Ka je to kriza? Potem se dečki ojunaćijo i odlućijo, da bodo šli s konji do grada smrti i smrt vmorijo, ka ne bi klala dobre mamice od dragoga pajdaša. Hćerka betežnica pa ostane doma i z drugov deklicov kleći pred Marijinov podobov i popeva Marijino pesem v šteroj prosi zdravje za betežno mater, za dećke, ki do šli na smrt za zmago. Prikazuje se grad smrti, strašno ćaren i divji, smrt spi v njem, njene dekle v belo oblećene pa popevajo pred gradom od njene moći. Ta pesem je bila prav lepa, ki so jo deklice pod vodstvom gd. vućitelice spevale. Dečki prijašćejo na svojih konjaj i išćejo smrt, ka bi jo vmorili, naj mamica draga ne merje. Pa dekle smrti jih je opomenejo, ka je smrt kruta i ka skoro nema srca, naj se tū nemućdijo, ka je zna vse zdrobiti. Pa ka samo eden sme ostati tū pred gradom, koga smrt zna vmoriti mesto matere. Ostane tū. Hćerka betežnice pa naprej prosi v lepoj pesmi smrt, naj ona vmerje, mamica pa ostane. I ta prošnja je tak genliva, da jo zasliši sama smrt i se gene nad njov i pove žalostnomi prosećem deteti, da ne bo vmorila matere tak dobromi deteti i ovo de tūdi živel. Pride zdravnik i naznani, da je krizo prestala betežnica, privrejo vsa deca naprej, dekle smrti, junaki z konji svojimi i veselo popevajoć idejo k dragoj mamici, šteroj so z dećinskov lubeznostjov rešili življenje. Lejko pravimo, da je krasna bila prireditv i si vućitelstvo v Trnji zaslući, da njemi iz srca čestitamo. Predstavo v tork je obiskala šolska mladina iz većih šol v fari z vućitelstvom, tūdi je prišla od Lipe pod vodstvom g. upravitela J. Ozmeća.

Politićni pregled.

Jugoslavija. Ministerskoga predsednika dr. Vojo Marinkovića bo z ukazom Njeg. Velićanstva zastopao, dokeć se bo te mućdio na konferenci v Švici, naš trgovinski minister dr. Albert Kramer. — Junija 11. so pripelali v Beograd policijski agenti iz Ljubljane v posebnom vagoni brzo vlaka v preiskovalne zapore državnoga sodišća: bivšiva državni poslanca Štrcin Janoša i Brodar Janoša, bivšega oblastnoga poslanca Umnik Antona, potem Vomberger Jerneja posestnika, Godina Jožefa misijonara, Platiša Ivana kaplana v Komendi, Hostnik Jožefa kaplana v Doli pri Ljubljani i Škrbec Matjaša, plebanoša iz Kranja. Ti gospodje so v preiskavi zavolo znanih dogodkov zadnjega ćasa, kak piše Slovenec. Ti dogodki so bili nekš nemiri pri proslavaj dr. Korošća, štere je oblast prepovedala. — Senat i parlament držita svoje seje. V senati je prišla na dnevni red prošnja generala Maistra i tovarišov, ki prosijo za priznanje svoje, kak narodnih borcov, šterim potem država priznava podpore. — V parlamentu se vlaga dosta interpelacij, med temi tūdi, zakaj majo kola široka platišća, zakaj morajo lastniki mašinov naroćiti domaćo apoteko, štera stane već sto dinarov itd. Sprejeta je pogodba z Rumunijov, Švicov i Austrijov. V senati sta vložila ostro interpelaciju Ilićanović i Marjanović proti bivšim uradnikom i ministrom ministerstva za šume i rude zavolo toga, ka je država trpela milijonske škode po z sleparijov narejenih pogodbaj. Interpelanta zahtevata, naj bivši ministri z svojov vred-

nostjov dobri stojijo za kvare povzroćene državi. Pravita, ka to ne zadosta, ka sta dva višja uradnika pred sodnijov, odgovorni so tūdi ministri. Mi njim damo prav a zahtevamo to isto za vsa ministerstva.

Romunija. Volitve se bodo vršile 17. julija. V državnoj kasi nega nikaj penez.

Lozanska svetovna konferenca. V Lausanne-i v Švajcarskoj se je odprla 16. junija svetovna konferenca, štere namen je sveti pomagati v toj strašnoj gospodarskoj stiski. Za predsednika konference je zvoljen Macdonald, angleški ministerski predsednik. Svoj prvi govor je meo pred zastopniki 18 držav. Zastopana je bila i naša država pa vse sosedne države. V svojem govoru je povdarjao, da takše nevole na sveti ešće ne bilo v mirnom ćasi, kak je zdaj od tistimao kak svet gor stoji i ka je dužnost vseh držav, da pomagajo k rešitvi, ovak na nikoj pride ćlovećanstvo. Naglaso je tūdi, da vse te nevole zvirajo z svetovne bojne i ka brez zmenjšanja oborožuvanja se sveti ne more pomagati. Dr. Marinković zastopnik naše države je krepko zagovarjao na toj konferenci naše zahteve, štere stojijo v tom, ka mi toti drage vole privolimo v brisanje vojnih dugov, a ne moremo pa privoliti, ka se naši kviri ne bi privolili. Vsi naj vednako aldućejo za rešenje sveta, ne pa ka bi se malim državam naložili većši terhi kak bogatim velikim.

Nemćija. Hitlerove stranke pristašom je vlada dovolila nošenje uniforme. Bavar-ska pa toga ne dovolila. Zato je prišlo tū pa tūdi v drugih mestaj države do veliki nemirov i krvnoga prelevanja.

V državi Chile so dobile vlado v roke znova stare stranke i so mogli komunisti odstopiti. Mir pa ešće neje popolen.

Dnevne novice.

Razprava proti Matuški. 15. toga meseca se je začela razprava v Beći proti Matuški Silvestri, ki je povzroćo već železniških nesreć, zadnjo lani v Biatorbágyi na Vogrskom, de je 22 potnikov vmrlo, 100 jih je pa bilo ranjenih. Matuška je rojen v našoj državi, štar 30 let a se je izselo na Vogrsko, gde je bio nadporočnik, sledkar vućiteo i veliki trgovec. Zivo je razvućzdano i poleg svojega bogastva je bio neizmerno siromaški v duši. Zagovarjao se je s tem, da njemi je nekš duh naznanjao, naj vrši napade na vlake. Mogoće je pa bio glavni zrok to, ka je iznajšćeo nekš reć, štera bi preperećila vse nesreće pri železnicaj, pa Nemćija ne šćtela toga njegovoga patenta sprejeti. Obsojen je bio na 6 let voze, povraćilo škode i izgon iz Austrije. Za 6 let ga bo madjarsko sodišće sodilo.

Razprava proti mariborskim ćastnikom. Kak smo že poročali v našem listi, so v Maribori nameravali nešteri oficiri 16. i 17. aprila v noći napraviti revoluciju. Glavni organizator cele akcije je bio, kak se trdi, poročnik Milojković, ki se je pa strelo. Kak so oficirje dozdać povedali pred vojaškim sodišćom v Beogradu, je glavni zrok njihove namere bio te, ka so dosta lumpali i se z ženskami vlačili, pa tak si duge nakopali. Zato so šćteli bogataše od vrednosti spraviti. Major Gjoćić trdi, da zato ne je javo od te prepovedane organizacije višioj oblasti, ar ne je šćteo prle javiti nikaj, dokeć ne se je osvedoćoć popolnoma od nje. Vojaško sodišće je obsodilo dva oficira na smrt drugu pa na 5 do 15 let robije.

Smrtne obsodbe v Italiji. V Rimi so na smrt obsodili i v hrbet strelili Bo-voneja i Sbardelottoja, ar sta širila proti-fašistične letake po Italiji i ar sta metala bombe i štela vmoriti Mussolinija. Žnjima je obso-jenih pet protifašistov na 30 letno vozo, dva pa na 10 letno.

V Banati so 40 jezero plügov zemie pokrile kobilice i že 2500 plügov popol-noma vničile. Kmetje je tirajo proti osiicam slame, štero vužgejo i je tak vničavajo.

Pri belom dnevi odpelan. V Sofiji na Bolgarskom so pri belom dnevi zgrabili i vrgli v automobil i neznati kam odpelali kotrigo bolgarske opere Kavrakilov Simeo-na. To so napravili političari iz Makedo-nije, ar zgrabljeni ne je bio njihovoga miš-lenja. Zavolo toga ljudodelstva se je vršila velika demonstracija v Sofiji, štero je pa policija prepovedala. A do 2000 demon-strantov policije ne je bogalo, prišlo je do bitja, 14 policajov je ranjenih, 200 ljudi je zapretilih, med njimi 10 poslancov.

M. Sobota

— **Koga so, naj pride po nje.** Približ-no pred tremi tjedni je eden nepoznani gospod na upravi Novin Križova 4. v M. Soboti nihao svoje očalje, po štere si lej-ko pride gda koli.

— **Novi most prek Ledave** pri faza-neriji, ki je bio postavljeni s podporov ob-čine, cestnoga odbora, agrarni interesentov i drugi dobrotnikov, bo otvorjeni zdaj v nedelo, 26. junija. Pri otvoritvi bo več go-vorov, potom pa prosta zabava ob sviranji ciganske godbe.

Slovenska krajina.

— **Črenovci.** G. narednik, ki je k nam premeščen, se ne zove, kak so dnestjeden pomotoma javile Novine, Vrtačič, nego *Plešovnik* Friderik, koroški pregnanec.

— **To nas pa zaistino veseli.** Narodni poslanec g. Benko je v svojoj izjavi zavo-lo gimnazije naglaso, da dokeč bo on po-slanec, bo ostala naša gimnazija i ka se celo bo spopunila. Mi se njemi zahvalüje-mo za to izjavo i odgovorimo z našov prislovicov: Bog daj hasek toj reči.

— **Ne je istina.** Več listov je pisalo, med njimi tudi „Murska Krajina“, da je prej grof Szapary Ladislav v Beči skočo doli iz okna neke gostilne i da je prišo v takše siromaštvo, ka zvün ednoga samovara za tej kühali nikaj neje meo. Kak smo zvedli iz merodajnoga mesta, ta vest je ne is-tinita. Tisti Szapary, od šteroga so listi pi-sali, ne je naš Szapary iz M. Sobote i se je nači zgodilo žnjim, kak so listi objavili.

— **Nesreča.** Ritlop Anton, šošarski va-jenec v Črenovcih je skočo prek plotu. Pri skoki se njemi je pa globoko opičo v pazje šošarski nož zvani kneip. Zavolo ra-ne je zgübo vnogo krvi.

— **Sprejemni izpiti za gimnazijo v M. Soboti** so od 23. do 27. junija. Javljajo se že dijacje iz Ljubljane, Celje, Novoga Mes-ta, Radenec i Ljutomera, ki bi radi prišli ne samo na našo gimnazijo, nego tudi v naše Martinšče; zato se opominajo naši starišje, ki namenijo svojo deco dati šola-ti i je dati v Martinšče, naj se taki javijo kak Novine v roke dobijo, da ne bode pre-kesno. Martinšče za te dni, kak do spre-jemni izpiti, da vsakomi dijak prostor i hrani pod svojov strehov brezplačno.

— **Napredlivao je v 9. skupino** urad-niškoga zakona g. Geder Jožef, uradnik na sodnji v D. Lendavi.

— **Martiniščarje so vsi zdelali.** Z ve-seljom moremo naznaniti našoj javnosti, da so vsi dijacje v Martinšči zdelali to šolsko leto i več jih je celo zdelalo z odlikov, drugi pa z prav dobrim uspehom. Gda pri tom uspehi iz srca čestitamo vodstvi Mar-tinišča, opomenemo i oprosimo naše sta-riše, naj zavolo krasne vzgoje, ki je v Mar-tinišči, dajo svojo deco v te zavod, ka po-stane njihova deca ne samo poštena, nego ka tudi dosegne drugi namen šole, ka se kaj navči i pride do svojega cila.

— **Črenovski dijacje.** Maturo sta na-redila Kolenko Števan i Rous Matjaš. Z od-likov je napravo prvi razred Plej Tonči, pokojnoga posojilničnoga tajnika sin.

— **Naročnikom v Francijo i Nemčijo** naznanjamo, naj njihovi domači plačajo mesto njih naročnino, če je oni sami ne plačajo. Zato nam naj naznanijo svojih do-mačih naslov.

— **G. Petrovci.** Mesto Kerčmar Alek-sandra občinskoga odbornika i podžupana pa mesto Kerčmar Števana občinskoga od-bornika i svetovalca je kral. banska upra-va imenüvala za podžupana Lucu Aleksan-dra, za odbornike pa Pondelek Aleksandra i Smodiš Ludvika. Za svetovalca je imenü-van Lucu Jožef.

— **Delavcom na znanje!** Takoj se sprej-me od 60 do 80 delavcov za sekanje lesa. Delo v Slovenskoj krajini. Plača po dogo-vori. Sprejme se tudi edna deklica od 14 do 16 let starosti kak pastirica. Plača te je mesečno 100 Din. Oglasiti se je čimpreje pri Borzi dela v Murski Soboti.

— **Velki ogenj v Kobiljanskoj šumi.** Preminoči pondelek okrog 11 vöre je zač-no goriti posekani les v kobiljanskoj šumi. Ar je bio močen veter, se je ogenj hitro razširo tak, da je bila naednok ogromna vnožina posekanoga steblovja, veja i skla-jeni klaftarov v plameni. Od daleč se je vidlo, kak da gori gde cela ves. Zato so prihiteli poleg lendavskih i okoliških ga-silcov tudi vnogi gasilci z Vogrskoga, šte-rim vsem se je posrečilo velki ogenj ome-jiti. Ogen so povzročili menda neprevidni delavci iz Like, šteri so tam körili i si obed kühali. Domači ljudje so si pri toj priliki pogučali: Družba je nej štela vzeti naši domači i skrbni delavcov, nego je šla po falejše pa menje skrbne Ličare. Pa kelko si je mogoče s temi falejšimi delav-ci prišparala, telko pa ešee več ma na dru-goj strani škode zavolo menje skrbnoga dela i posebno ešee zavolo zdajšnjega ognja.

— **Turnišče.** Ogenj je vničo hišo naše-mi cemeštri Horvati. Goreti je začnolo v pondelek zvečer okoli 10 vöre pri sosidi i so zgorele tudi šolske štale. Kak je ogenj vö prišao, se ešee ne vej.

— **Črenovci.** Na mesto pok. Plej Jožefa je zvoljen za tajnika Hranil. in posojil. do-zdajši podtajnik Zver Jožef.

— **Ogenj v Dobrovniškoj fari.** Premi-noči teden je v podružnici Dobrovniške fare Szombatfa, ki leži še na Madjarskom bio strašen ogenj. Zgorelo je pet hiš, 16 škednjov i 30 krav. Madžarska oblast je prosila za pomoč našo oblast, štero je ta tudi drage vole pontüdila. Kda so Lendav-ski gasilci zapüstili madžarsko mejo, so njim Madžari navdušeno zakričali živijo!

— **Občni zbor Hranilnice in posojil-nice v Črenovcih** se je vršo dnes teden. Zvoljeno je nazaj staro načelstvo i nad-zorstvo. Mesto pok. Plej Jožefa je zvoljen v načelstvo Kovač Jožef iz Črenovec, me-sto odselivšega se Čurič Vincija pa Stanko Mihael iz Trnja v nadzorstvo. Na občnom

Prostovoljna

javna prodaja

njiv, travnikov, goric i šum se vrši v nedelo, 10. julija ob 2 vöri zadvečara v

Dankovcih, št. 16.

pri Horvat Aleksandri. Zemlja se lahko vsak čas ogleda. Prodajo bo vršo i daje podrobnejša pojasnila

FRAN KODER

advokat

MURSKA SOBOTA.

zbori se je potrdlo računski zaključek, šteri izkaže najlepše uspehe za posojilnico. Na-rasle so vloge, narasla posojila tak, ka se je promet povekšao za 2 milijona Din. i je iznoso 13 milijon Din. Na občnom žbori se je z ednim povdarilo veselo dejstvo, da je iz šum dobleno že 200.000 Din. i ka v par mesecaj se polovica kúpne šume po-vrne, ostane pa šče za sekati 150 oralov lepih šum. Jedini dohodek s šterim more posojilnica vloge izplačüvati so šume. — Poleg obresti posojil.

— **Koliko vlog je izplačala letos že Hran. in posojilnica v Črenovcih.** Na občnom žbori Hran. in posojilnice v Čren-ovcih se je dognalo, da je te penezni zavod izplačao od novoga leta to je v šestij mesecaj svojim vlagatelom: „Eden milijon i tristojezero Dinarov.“ To dejstvo najbole obsodi tiste grde lažnivce, ki so iz nevošččnosti podkopavali ugled i nesebično delüvanje toga močnoga kmečkoga zavoda.

— **Dnes je proščenje sv. Ivana Krsti-tela,** patrona treznosti v Razkriži. Naj vsi romarje prosijo svetnika za prepotrebno treznost i to na den proščenja tudi sami pokažejo.

— **Gasilsko predavanje.** Dnes teden je predavao načelnik gasilskoga društva v Beltincih Smej Števan iz Beltinec v Čren-ovcih v Našem Domi zbranim gasilcom vse tisto lepo, ka se je navčo v Maribori na gasilskom tečaju. Zahvalijo se njemi prav iz srca vsi gasilci.

— **Rodovniški odsek** ma dnes po ve-černici v Našem Domi v Črenovcih sejo. Pridite člani.

— **Dol. Lendava.** Za verovučitelu je ob-last imenüvala preč. g. Vrbanjšak Ivana, kaplana v Dol. Lendavi za Dolnjo Lenda-vo. Čestitamo!

— **V nedelo 19. t. m.** sta se od Peta-nec pelala z ladjov dol po Müri dva mo-ža. V ladji sta mela bicikline i nekše druge reči. Da sta prišla v Veržej skoz most, sta vda-rila v soho i drot, šteri je bio napelani i se prevrgla. Oba sta se srečno rešila i po-begnila. Včasi je prišlo orožništvo, ki pa je ne našlo beguncov, zato so iskali v Müri vtopljeno blago pa so nikaj šče ne najšii.

Pošta.

Flisar Jožef, Dobrava-Vintgar. Duga je 12 Din. 50 p. **Miholič Števan, Glennes.** Če je tisto cesto nücao nesamo veleposestnik, nego dru-gi tudi duga leta, vam ide, pa jo nišče ne more zapreti. Pri amculantnoj komisiji trbe vse poveda-ti. Naročeno upravniki Novin, da vam ide na roko. **Vsem naročnikom i širitelom.** Pol leta je minolo, vsaki mora plačati polletno naročnino.

NEDELA po risalaj šesta.

Vu onom vremeni, gda bi vnožina velika bila z Jezušom i ne bi mela kaj jesti, prizvajoci vučeni-ke veli njim: pomilujem vnožino, ar ovo že tri dni trpijo z menom i nemajo, ka bi jeli; či odpustim njé lačne k njihovim hižam, pomenkajo na poti, ar so niki med njimi z daleka prišli. I odgovorili so njemu Vučenicke njegovi: odked bi što njé mogo eti nasititi s kruhom vu püstini? i opitao je nje: koliko kruhov máte? šteri so pravili: sedem. I zapovedao je vnožini doli sestiti na zemlo. I vzešši sedem kruhov i hválo dávši v lomo je i dao je Vučenikom svojim, da bi pred njé djáli i djáli so pred vnožino. I meli so malo ribic i one je blagoslovo i zapovedao je pred njé djáti. I jeli so i nasitili so se i nábrali so z ostanjenoga drtinja sedem košarov. Bilo ji je pa, ki so jeli, okoli štiri jezero; i odpústo je njé. (Mark. VIII.)

Pokora (Paolo Segneri).

Če bi jaz to jutro z velikimi izreki iz sv. Pisma i z velikimi dokazi razuma šteo od kakše reči govoriti, štera se tiče mene, kak na priliko, da vas dosta poslušá mojo predgo, da se vam dopadnem, da mi vi za trude nekšo primerno odškodnino pripravite, te bi me vi smeli za sumljivoga držati i ne bi mi dužni bili vervati; ali jaz vas neščem pregovoriti za drugo reč, kak samo za to edno, da se vi za sebe brigate, ali konči, da se sami sebi smilite: „Smiluj se svoje lastne dúše, smiluj se!“ (Eccli. 30, 24.) Ka bi si pa jaz mogeo vendar obečati od vas, če niti toga ne dosegnem? Ka morem pri vas dosegniti, na koj vas morem nagučati? „Nega vekše trdosrčnosti, bi vam mogo praviti z Silvianom „nega vekše trdosrčnosti i grozovitosti, kak jo vi kažete, če se pri vas niti tisto nemore dosegniti, ka vi sami radi mate.“ Da vi svojih tekmecev ne ljubite, da vi svojih sovražnikov nemate radi, vas zagovorim; ali da vi sami sebe ne ljubite, što bi mogo to prenesti? „Što more tistoga opravličiti, ki proti lastnoj dúši greši?“ (Eccli. 10, 32)

AGRARNE ZADEVE

Pravilnik za izvrševanje agrarnoga zakona. Čl. 36. V razlastvenoj odločbi se morejo posvedočiti vsi terhi i vse pravice, štere ležijo na agrarnoj zemli. Potem se morajo imena dužnikov navesti, šterim privilegirana agrarna banka pri pristojnom sodišči odplača duge. Če agrarni interesent naravnost veleposestniki plača odškodnino, plača letne obroke pri sodišči. Sme se pa tudi tak pogoditi z veleposestnikom, da plača odškodnino za zemlo naravnost dužnikom, ki so tabulirani na veleposestvo.

Na Petrovo 29. junija ob 1/29. je v Našem Domi v Črenšovcih seja nadzorstva, popoldnevi ob 3. pa občni zbor.

Meso agrarne Zadruga v Črenšovcih se bo dobilo zdaj k nedeli i k Petrovomi.

Rojarstvo.

Prešanje meda.

Pri nas prešamo med navadno te, gda nega več glavne paše — pravilno samo tisti rojari, šteri ščejo meti dober med. V tom časi so pa včele jako nagnjene k iskanji meda okoli vinjakov ali včelnjakov i posledica toga je pri neprevidnom rojari ropanje. Tomi pa se pameten rojar ogne s tem, da med jemle v rani zajtrašnji vóraj.

Večina naši rojarov ma takše mašine, ka lahko preša samo stare gerpe, iz štere so se že večkrat valile mladice. Mlade gerpe pa s temi mašinami nemre prešati, ar je

notrašnji obod namesto cinaste trde mreže nategnjen iz špagovin, štera se po vekšoj teži nategne i tak gerpo stere.

Najnovejši mašini so pa tak dobro napravljeni, ka v njem lahko vsako gerpo brezi poškodbe prešamo. Zato pa ništerni rojari stojijo na napačnom, če mislijo, da se samo velke gerpe ne terejo. Pri mašinaj z notrašnjov cinastov i trdnov mrežov se tudi mlada gerpa nikdar ne potere.

Na lastne oči sam vido, da se je tudi stara trjna gerpa potrla. Toj nepriliki je ponovno kriv rojar sam i to zavolo toga, ka pune gerpe naložene v mašin začne goniti s popolnov silov. To pa je jako napačno. Da prešamo prvo stran, moramo za polovico pomenje goniti kak pri drugoj. To pa zato, ka se prva stran prazni, postaja ležejša i zavolo sredobežne sile notrašnje puno stran pritiska nazvuna, srednja stena gerpe pa ne pusti i zavolo stegnjene špagovine se tudi stara gerpa more potreti.

Pri prešanji meda se samo tak obranimo včel, če prešamo v ločenom prostori od včelnjaka i v zaprtom prostori i če je te mogoče z dvojnimi dverami. Previdnost je vsikdar dobra i že tu povem, ka je leže ropanje preprečiti, kak pa ga obraniti, gda se je že začelo.

Ne je zadosta to, ka med prešamo. Pameten rojar mora paziti tudi na to, ka njemu ostanejo gerpe lepe i nepoškoduvane. Večina naši rojarov pa pri odstranjuvanji zamazani celic gerpe vniči s tem, ka reže z navadnim kuhinjskim nožom, na mesto, ka bi si za jako male peneze kúpo zato pripravljene vilice, štera bi ga pri dobroj čistoči držale celo življenje. Pri tom ne pomisli kelko nepotrebnoga dela napravi včelam i zgubi na medí, dokeč včele popravijo pokvarjene gerpe.

Pri prešanji more paziti rojar poleg gerp tudi na mašin. Pri vlaganji gerp v mašin mora gledati na to, ka do vse po teži približno vednake. V nasprotnom slučaji bo mašin skákao — posebno či ne prtrjeni na pod — i s tem kvaro.

Neobhodno potrebno je, da se méd med prešanjem včasí precedi i to z dvojnimi cinastim cedilom.

Zgornje sito toga cedila je redko, spodnje pa gосто. Dene se na púko od mašina i je ves med sproti ocejeni. Na té način očiščeni med i či je ešče poleg tega zreo, nas nede sram pred svetom povedati, da je prekmurski med ednak po vrednosti vsakomí drugomí.

Po prešanji meda pa moramo vse prazne gerpe dati v panje, da je včele očistijo i če tudi nega več paše. Tak se ogne-mo molom, šteri bi nam je do druge paše vničili.

V tej gerpaj pa navadno ostane najbolje gosti med, zato je jako pametno, če pred skladanjem nazaj v panj vsako namočimo v vodi i tak včele prle opravijo svoje delo.

Pri prešanji nam ešče ostanejo z medom pomešani vosek, šteroga smo zrezali iz zamazani gerp. Toga denemo na sito, pod nje pa veliko skledo i vse vkúper na topel šparet. Za dva dni se med ocedi. Če pa se ešče nahaja méd med voskom, ga moremo z mlečnov vodov splaviti i samo potem prekúhati i očistiti. Medeno vodo pa lahko polagamo včelam ali pa z nje delamo jesi.

Tudi v jesen v gerpaj púščeni med lahko na sprotoletje prešamo. V veliki lo-

nec naložimo gerpe drugo poleg druge i na njé naljemo vode. V toj vodi se morajo močiti 24 vór. Nato postopamo ravno tak, kak je prle opisano.

Kak se je znajšo mašin za prešati? Rojar Hruschka je vzeo gerpo meda. Položó je na tanjer dol v korbeo i velo malomi siní naj nese materi. Sina pa so včele napadale i je korbeo z medom začno vrte-ti nad glavov. Oča je šo siní na pomoč i na svoje veliko začudenje je opazo, ka je edna stran gerpe prazna. Tak je prišeo do zaključka, da je to naredila sredobežna sila i na to je potem napravo mašin za prešati.

Zidana hiša z grúntom v dobrom stanji i na lepom mestu z najpotrebnejšov škerjov i nekaj letine se fal oda. Opitati pri VIKTORI NOVAK Željezna gora, občina Štrigova.

NAJFINEJŠI i VSAKE VRSTE

sladoled i ledena kava

se dobi vsaki den v slaščičarni NOVAK v M. Soboti.

MLINARJI!!!

Mlinske kamne čarne i bele
Mlinska sita svilená i volnena
Remenje za pogon najbolše

i vse ostale mlinske potrebščine nudi najceneje

BRCAR & COMP,

LJUBLJANA

Kolodvorska 35.

Šivalni stroj „Veliki Kaiser“ za krojače ali šiv-eljo, v dobrom stanji, se dobi pri SARJAŠ ANDRAŠI krojači v Črenšovcih.

Oda se lepo posestvo v Očeslavcih, štero-
stoji iz lepoga sadovnjaka, njiv i travnikov ino le-
pih logov vsega vkúp približno 20 plúgov. Vse zi-
dano. Cena po dogovori. Natančno se poižve v
uredništví „Novin“ v M. Soboti.

GRAH JOSIP

klepar (špenglar) v GERLINCIH št. 5.

Izdeluje: strelovode, vodovode, kak tudi vsako-
vrstno kuhinjsko posodo, razne kopalnice i dru-
ga v to stroko spadajoča dela. Popravila po
naj nižjoj ceni. Priporočam se vsem občinstvi.

K odaji

gozdno posestvo

ca 46 plúgov loga i 5 plúgov koše-
nine, lepa hiša, žaga na stalnoj vodi
vse pri okrajnoj cesti 20 minut od že-
lezniške postaje 5 minut od cerkve
hiša sposobna za trgovino, ar je že
bila trgovina, izletna točka Maribora,
kraj letoviščarov za 250 000 Din. oda.
Nadalne podatke da gosp.

ROJS KAROL, gradb.

1 v Ormoži št. 126.

SÜHE

GOBE

kúpúje po najbolšoj ceni.

4 Pošlite vzorce i ponúdbu na

SEVER & ROMP., Ljubljana.